Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

27.9.2017

Eduskunta
Työ- ja elinkeinojaosto

Työ- ja elinkeinojaosto perjantai 29.09.2017 klo 08:30 / / Asiantuntijapyyntö

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2018 http://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/Teema: ELY- keskusten ja TE-toimistojen toimintamenot ja resurssit

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen toimintamenot ja resurssit, sopeuttamistoimien vaikutus TEM:n hallinnonalan tehtävien suorittamiseen

Kaakkois-Suomen ELY-keskus on kolmen vastuualueen ELY-keskus, joka toimii kahden maakunnan, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan maakuntien alueella. TEM:n hallinnonalan tehtävissä elinkeinot-vastuualueella työskentelee E-johtajan lisäksi 13 henkilöä 2017. Kaakkois-Suomen ELY-keskus on Suomen 4. suurin työvoima- ja kotouttamiskoulutuksen ja TE-palvelujen hankkija.

Sopeuttamistoimien johdosta vain TE-toimiston toimintakyvyn näkökulmasta kriittinen työvoimakoulutuksen ja TE-palvelujen hankinta ja maahanmuuttajien kotouttamiseen ja turvapaikanhakijoiden vastaanottoon liittyvä tehtäväkokonaisuus voidaan hoitaa tyydyttävällä tasolla. Perustehtävät pyritään hoitamaan priorisoimalla tehtävien tärkeyttä ja kiireellisyyttä.

Henkilöstön väheneminen ja uudistuneet tehtäväkuvat ovat tarkoittaneet osaamisen ja kyvykkyyksien uudelleenarviointia ja henkilöstön määrätietoista ja systemaattista osaamisen kehittämistä, joka osaltaan kuluttaa käytettävissä olevaa resurssia.

Vuosina 2014-2015 säästötoimenpiteenä tehty henkilöstön vähentäminen, tehtävien keskittäminen ja erikoistuminen tarkoittaa sitä, ettei kaikissa ELY-keskuksissa ole enää riittävästi henkilöresurssia kaikkien tehtävien tyydyttävään tekemiseen. Resurssien niukkuus korostuu maakuntauudistuksen valmisteluun liittyvissä tehtävissä. Maakuntauudistukseen ja erityisesti kasvupalvelujen kehittämiseen Kaakkois-Suomessa on käytettävissä niukka resurssi, joka jaetaan kahden maakunnan eri valmisteluryhmien käyttöön. Tämä vaikeuttaa uudistuksen läpivientiä samalla kun ELY-keskuksen suoritus- ja palvelukykyyn kohdistuu odotuksia sidosryhmiltä ja asiakkailta. Kaakkois-Suomen maakunnat ovat lähtökohtaisesti heikommassa asemassa jo valmisteluvaiheessa ja erityisesti maakuntien käynnistyessä 2020, jolloin tiettyjen alojen osaajia ei riitä molempiin maakuntiin.

Maakuntauudistuksen riskikohdat koskien TEM:n hallinnonalan tehtäviä Kaakkois-Suomessa

Suurimpana riskinä TEM:n hallinnonalalla nähdään rahoituksen yleiskatteellisuus. Mikä asiakasryhmä jää ilman palveluja, riippuu maakunnan poliittisten päätöksen tekijöiden tahtotilasta, ellei kasvupalvelujen asiakkaiden palveluista ja palveluohjauksesta määritellä lainsäädännössä tai valtion muussa ohjauksessa.

27.9.2017

Toinen riski sisältyy siihen, kenen kädessä on kasvun, kansainvälistymisen, maakuntien kilpailukyvyn ja elinvoiman ajurit? Näistä keskeisin on osaavan työvoiman saatavuuden kokonaisuus, joka nyt jakautuu toisaalta maakuntien ja toisaalta opetus- ja kulttuuriministeriön (ammatillisen koulutuksen reformi) ja työ- ja elinkeinoministeriön työllisyyden ja kotouttamisen kesken.

Kolmas riski nähdään asiakastarpeen tunnistamiseen ja asiakasohjaukseen, joiden on oltava maakunnan tehtävänä. Keskeistä on rahoituksen näkökulmasta palveluketjujen ohjaus ja hankittavien kasvupalvelujen laadun ja vaikuttavuuden seuranta sekä asiakastarpeen toteutuminen. Palveluntuottajien kiinnostus tuottaa subventoituja, tiukkaan kilpailutettuja kasvupalveluja tuottaa kysymyksen ainakin siitä, voiko tiettyjä haastavien asiakkaiden kasvupalveluja tuottaa liiketaloudellisesti kannattavasti koko maassa. Hallinnoinnin ja rahoitusjärjestelmien monimutkaisuus haastaa maakuntien johtamisjärjestelmät.

Riskejä voidaan minimoida, mikäli sote-mallin kanssa löytyy riittävästi synenergiaa ja mikäli maakunnat voivat sopia yhteistyöstä ja tehtävien keskittämisestä omista tarpeistaan lähtien. Tämä helpottaisi mm. maakunnan järjestämistoiminnon organisointia ja resursointia. Osittainen oman tuotannon turvaaminen varmistaisi osaamisen säilymisen lisäksi riittävän tuntuman asiakasrajapintaan, palveluketjuihin ja palvelujen kilpailuttamiseen sekä mahdollisuuden kustannustehokkuuden vertailuun.

Riskeistä ja haasteista huolimatta, Kaakkois-Suomen ELY-keskus näkee että kasvun agenda on hyvä agenda. Edessä oleva muutos on systeeminen ja laaja, mutta se luo uusia mahdollisuuksia. Päällekkäisyyksien karsiminen ja kasvupalveluketjujen ja -tuotteiden asiakaslähtöinen suunnittelu ja hankinta sekä digitalisoinnin hyödyt tuottavat uusia tilaisuuksia yritystoiminnalle. ELY-keskuksissa on paljon hyvää osaamista ja hyvä henkilöstö, joka haluaa kehittää osaamistaan. ELY-keskukset ovat yhteistyökykyisiä ja hyvin verkostuneita valtakunnallisesti ja eri sidosryhmien kanssa.

Yksikön päällikkö Tea Munne
tea.munne@ely-keskus.fi
0400-649704